

Tek.
Magyar Nemzeti Múzeum
Széchenyi Könyvtára
Budapest.

UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BAJA, GRÓF ZICHY PÓDOG TÉR 8.
TELEFONSZÁM: 45.

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. BORÓCZY KÁLMÁN

ELŐFIZETÉS EGY HÓNAPRA 280 fillér.
EGYES PÉLDÁNYSZÁM ÁRA 12 fillér.
Megjelenik hétköznaponként délután 2 órakor.

Érdekes számok a „blokk” jelöltek statisztikájából

Szorgalmas munkatársunk olvasóink érdeklődésének kielégítésére megszerezte a bajai város atyjelölteknek összes személyi adatait és ezekből összeállította a közönségre tartozó összegezéseket.

A virilisek és az összes választók által választandó jelölt van összesen 141 a póttagokkal együtt.

Kor szerint a legfiatalabb 30 a legöregebb 75 éves.

A legutóbbi törvényhatóság tagja volt 35.

Foglalkozás szerint legtöbb közülük az iparos 49, ezek közül legtöbb a cipész 10, azután a kocsmáros 5, és a közművesmester 5.

Kereskedő van 17 gazdálkodó illetve földbirtokos csak 10 (a város 16.000 holdas határa után) ellenben ügyvéd 20, (a negyvenketből) közhivatalnok 11, munkás 8.

A 141 jelölt közül bajai születésű 68. Felek szerint következő a megoszlás:

Katholikus 99, protestáns 10 zsidó 32.

Iskolai végzettség szerint van a száznegyvenegyből főiskolát végzett 44, — középiskolát végzett 21, a többi ennél kevesebbet.

Nemzetiségi származás szerint születési nevük után a keresztények a következőleg oszlanak meg: magyar 38, német 41 bunyevác 17 tót 13.

Világnézet szerint a zsidóság egysége mellett a kereszténység következőleg tagozódik:

Oliberális (szabadgondolkodó) 5 kormányliberális 10 szocialista 8, nacionalista 2, keresztény meggyőződésű 30. A többinek mint a közéletben új embereknek világnézeti mentalitását még nem ismerjük.

— Pápa ünnepély. A városi polgári iskolai Mária-kongregáció és Szivgárda f. hó 27 én, Krisztus királyságának ünnepén a jubileumi körmenet után d. u. 5 órakor az Ipartestület nagytermében XI. Pius pápa aranymiséj: alkalmából ünnepélyt rendez. Az ünnepélyen Tharcisius, az Oltárizsentség kis vértanújának történetéről írt szindarabot mutatják be a kongregánisták és szivgárdisták. Az ifju polgárok kedves ünnepélyét ajánljuk a szülők és az ifjuság barátainak figyelmébe. A jegyek árusítását a fiúk megkezdték.

A blokk-jelöltek győzelmével végződött a virilis tagok választása

A városi és megyei virilis törvényhatósági bizottságok megválasztásának eredményei.

A városi és megyei törvényhatósági bizottsági tagjainak választása a belügyminiszter rendelete alapján tegnap délelőtt megtörtént.

A választásokat szabályozó törvény szerint a választás mindkét helyen reggel nyolc órakor kezdődött és délelőtt 11 órakor fejezték be.

A városházán dr. Puskás Dezső helyettes polgármester felügyelete mellett 288 legtöbb adófizető választotta meg a törvényhatóság virilis tagjait, hármas kategória szerint összesen 48 rendes tagot.

A vármegye házában a megyei virilisták Scherer Rezső főjegyző felügyelete mellett szavaztak szám szerint 180 legtöbb adófizető hármas csoportban összesen 60 rendes bizottsági tagot.

A választások mindkét helyen a szavazatszedő küldöttségek elnökének irányítása mellett simán folytak le.

Délelőtt 11 órakor úgy a városnál, mint a megyénél megkezdtek a szavazatok összeolvasását s az eredmények a következők.

A városi törvényhatósági bizottsági tagok megválasztásánál a blokk jelöltjei győztesen kerültek ki.

A legtöbb adófizető megválasztott rendes tagok a városnál:

Dr. Bajai Ernő, Bácskai Sándor Mátyás, Dr. Bernhardt János, Bernhardt Ernő, Bernáth András, Besenyői Miklós, Blumberger Ármán, Dr. Bruck Aurél, Buchmann Jakab, Csányi Ármán, dr. Dely István, Ezsől Mihály, Farkas Sándor, dr. Fischer Jákó, dr. Fischer Zsigmond, Gáspár János, Goldschmidt Ferenc, Grünhut Ferenc, Kiaszán János, Klauber Lajos, Klein Emil, dr. Klénancz György, dr. Knézy Lehel, Leibach László, dr. Lemberger Ármán, Major József, dr. Makray László, dr. Mamuzsits József, dr. März Jakab, Meskó O. tó, Mikoleczki Ferenc, Milkó Mátyás, Mormor Ferenc, Nádas József, Ocsenás Sándor, Preisz Béla, dr. Reiser Péter, Ringeis Antal, dr. Róna Dezső, dr. Schapf Andor, Scheillinger István, Sziágyi György, Takács Vilmos, Ternák István, Tomasics Gyula, dr. Valentin Emil, Wechner Lőrinc, Wunderlich József.

Póttagok: Köbling V. dor, Csatsi Kálmán, Somorjai Ferenc, Bencze Béla, Schnetzer Ernő, Stegner Péter, Pestalits András, Matern János, vitéz Csávolyi Antal, dr. Milassin Jenő, dr. Reiser Antal, dr. Geiringer János, dr. Stern József, Goldschmidt Zsigmond, Nagy János, Szternagy Antal, Siang Bálint, dr. Ábrahám Tibor, Grünhut Aladár, Schön Zsigmond, Eber Sándor, Kertuczky Jenő, Denneberg Ernő, Kovács Antal.

Bácsborsod vármegye legtöbb adófizető I. csoportjában rendes tagokul megválasztottak:

Égi Ferenc Bácsbokod 49, Hauser Reiser Csávoly 49, dr. Kovács József Bácsalmás 44, dr. Latinovits János Katymár 48, Milkó Mátyás Baja 44, Nuber György Katymár 49, dr. Pilaszanovits Antal Ógyen 47, ifj. Preininger János Baja 50, Puhl Pál Katymár 50, Rosenberg Mátyás Baja 45, Rosenberg Miksa Mátételke 43, Schwerer Ferenc Katymár 50, dr. Szauerborn Károly Baja 50, Sivó Ernő Abony 49, id. Tománovits György Baja 45, ifj. Tüske Máté Tataháza 50, Ulrich József Bácsalmás 46, Weidinger Dezső Baja 47, id. Wilmann János Baja 47, Zomborcsévics Antal Gara 49 szavazattal. Póttagokul: Hanák Imre Kelebia 43, Vajda Gergely Tataháza 43, Tománovits István Bácsborsod 43, Weidinger Zsigmond Borota 41, Till Imre Bácsborsod 43, ifj. dr. Willmann János Mátételke 43, Osztrónács Béla Tompa 43, Papp Lász Baja 40, Ulrich György Bácsalmás 43, Csöke György Bácsalmás 43 szavazattal.

II. csoportban rendes tagokul megválasztottak: Bázler István Gara 42, Csernák József Felsőszentiván 45, Csorba Márk Málykut 505 44, Gatti József Gara 149 49, ifj. Grünfelder János Bácsalmás 45, Harton Ernő Bácsalmás 46, Heffner Ferenc Gara 243 49, Kalmár Károly Bácsalmás 45, Karvázy János Kelebia 45, Kraszti József Vaskut 48, Krix Ferenc Vaskut 48, Linzer Rezső Kiszállás 46, Milassin Lázár Bácsalmás 45, Nagy Pál Sándor Jánoshalma 46, Praefort József Bácsalmás 42, Puhl János Katymár 47, Róth

Lajos Csátalja 401 47, Schweipert Tamás Bácsbokod 40, Ulrich Lajos Bácsalmás 45, ifj. Wischer József Bácsalmás 45 szavazattal. Póttagokul: Kiss István Málykut 448. 41, Kecskés Péter Jánoshalma 42, Harton Mihály Bácsalmás 40, Svraha Nándor Bácsbokod 42, Tüske Máté Tataháza 42, Pukovits D. Pál Mátételke 42, ifj. Nuber Miklós Bácsborsod 42, ifj. Nehringer József Csávoly 42, Gerstenmayer Ferenc Felsőszentiván 42, Mayer Pál Gara 15556 42 szavazattal.

III. csoportban rendes tagokul megválasztottak: Almási Imre Jánoshalma 27, Angei Ferenc Bácsbokod 39, Évin Mihály Bácsalmás 43, Fintha Ernő Jánoshalma 40, Frank Mihály Csávoly 139. 40, Gay Sebestyén Felsőszentiván 40, dr. Gerster Károly Tinójárás 37, Juhász Mihály Tataháza 40, Kiss János (Bence) Jánoshalma 38, Kiss Menyhért Málykut 253. 39, ifj. Klénancz József Gara 148. 40, Mikó Pál Málykut 39, Nagy István Tibor Nagybaracska 39, Papp István (Gyenge) Bátmonostor 39, Walter Mihály 23, Pukovits János Bácsalmás 43, Schadt Jakab Bácsbokod 192. 41, Schneider Mátyás Bácsalmás 37, Schoblocher Mátyás Bácsalmás 43, Szujer Márton Kunbaja 40 szavazattal. Póttagokul: Nagy Pál István Jánoshalma 32, Kőszegi Antal Málykut 638. 31, Bischoff Adám Csátalja 408. 32, Kling István Gara 21415. 32, Muiy Mihály Bácsalmás 32, Kremm István Csávoly 32, Pfeil Mihály Csávoly 202. 32, Kádár Géza Tompa 24. 31, Weigand István Kunbaja 32, Tresz István Bácsbokod 32 szavazattal.

Kötelező iskolai filmelőadás az Urániában

Folyó hó 21 én (hétfőn) az összes iskolák részére kötelező iskolai filmelőadást tart Sáfrán István népművelési titkár.

Az előadások sorrendje: 9 órai előadás: gimnázium, tanítóképző és fukereskedelmi.

10 óra 10 percnél kezdettel zárdai elemi és I. polgári, belvárosi és kiscávolyi áll. elemi.

11 óra 10 perckor: zárdai polg. és tanítóképző, városi fiu polgári, női kereskedelmi és izr. polgári.

D. u. 2 órai kezdettel: Szállás és homokvárosi áll. el.

3 óra 15 perckor: Izr. elemi, gyakorló, józsefvárosi és szentjánosi áll. elemi iskolák.

Pár nap múlva kapható lesz már a „Béjé 301” rádió! hálózati

Minőségben, árban vezetnek! Összes üzemköltség óránként mindössze 1 fillér. Nincs többé telephimnálás, üzemzavar, sem lámpakétség, 200—2000 m. hálóméret. Beállítás csak egy precíz skálával. Kérjen díjmentes bemutatót még ma!

BRUSZT JÓZSEF

okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalatától.

A bajai Omke támadása lapunk ellen

Kirukkolt a „Független”

Betegségem miatt csak most válaszolhatok a Független Magyarországi folyó hó tizenhetedik számában megjelent alaplan és lovagiatlan támadásra.

Nem tenném, ha a támadás igazságos lett volna, ha csak a cikkíró ellen és csak annak a mellékmondata ellen irányult volna, de egyenesen a lap a mi keresztény lapunk ellen irányult észrevehetőleg a tavaly őszi vereségért, amikor két cikkben a bajai Omke t és e vitába szállított országos igazgatóját a szövetségzetek megsértése miatt teljesen legyőztem.

Megjegyzem ez nem dicsőségem mert csak ugyanazt mondtam, amit e téren országos vezéreink Bernát István, Czettler Jenő dr. stb. mindig győzedelmesen mondani szoktak.

A jelentéktelen beszűrés most al kalmassá válnak látszott, hogy ártólag nekem támadjanak, amely támadás azért lovagiatlan, mert már az elégtétel adás után történt és komolytalan és káros azért, mert szunyogból akar elefántot csinálni.

Az afféle kifejezéseket „rosszindulatú”, „gazdasági analfabéta”, „viszszautasítjuk” — én utasítom vissza, mert a rosszindulat nálam semmiestre sem forog fenn, ellenben egészen másutt.

Az analfabétaság ellen pedig már magasabb helyen levizsgáztam, és afféle beszéd akkor is jogtalan, ha a bajai drágaságot állító mellékmondat nem volna tévedés, (elvégre ez különben is csak statisztikai kérdés) mert minden analfabéta újságolvasó tudja, hogy egy lap irányát főleg vezércikkei és cikkeinek tartalma határozzák meg.

Ha pedig — mint én is tettem, ezekben már 99 ezer a kereskedelem érdekei mellett és bajairól iram és pedig a hatalom ellen is, és csak egy mellékriport mellékmondatában ir valaki mást, az egyszeregy törvényei szerint nem lehet az egyet a kilenvenkilencnél többnek olvasni.

Mint hogy ennek az esetnek kapcsán egyesek lapunknak anyagilag is áráni akartak, fel kell hívnom keresztény testvéreimet, hogy ne hagyják magukat uzratni.

Tudjuk nagyon jól, hogy kik és mily intézkedések teszik tönkre a kereskedelmet; mért nem támadják ezeket az Omke és a liberális lapok?

Talán nem merik? Mért éppen tőlem féltik a kereskedelmet, aki magam is kereskedő vagyok?

Vagy talán úgy vannak a kereskedelem ellenségével, mint a lipótvárosi férj, aki a csabítót keresvén a szekrényben megtalálta főhadnagyra hamar rácsukta az ajtót, mondva: itt sincs senki?

Lám a napokban a budapesti Omke ülésén Kemény Dzsózsi titkár (az gaj) meg merie mondani, hogy „egyes képviselőktől s tekintélyes oldalról is kijelentések kétségbevonták, hogy az üzleti téren történő és természetesen gyümölcsöző tranzakciók a hazafias kötelességekkel összhangba hozhatók.

A Kamara elnöki helyéről ezt a beállítást visszautasítják.”

Hát ott kell kereskedni! Drágaság? Ezt a fogyasztó (és ez a többség) mindig mondta és mondja, de még senki sem haragudott meg érte.

Lám a tavasszal a képviselőházban mekkora vita volt a nagyipar és a nagykereskedelem részéről Bíró Pál és Sándor Pál között.

Szám adatokkal bizonyították egymás ellen a drágítást, mégis eddöntetlen maradt a vita.

Tavaly ősszel kimutattam már és szívesen bocsátkozom bármikor ismét vitába, hogy az Omke a Fenyő Miksák vezetésével egyoldalú merkantil, politikailag pedig radikális irányítás alatt áll, ami ellen a konzervatív nemzeti irány küzd.

A vidéki kereskedőknek, kisiparosoknak azonban nem megfelelő az az irányítás, amit bizonyít azon tény hogy a kisiparosok már kiváltak a kereskedelmi kamarákból, a keresztes kereskedők pedig majdnem mind, így különösen a bajaiak is, beléptek a Baross szövetségbe.

A sanda mézszáros ezuttal a saját lábát vágta meg. Mert az „ujpesti riporterban” egészen mást kellett volna hibáztatni a kereskedelmi szabadság szempontjából.

Ezt majd legközelebb megírom én az Omke helyett.

Végül minthogy a teljesen fölösleges támadást tisztelt leptársam, mint a kormány és hír szerint az Omke hivatalos lapja ellenem ok nélkül lehozta, kénytelen vagyok egy nagyobb hibát ráolvasni a liberális organumra és egyben pátronusokra az Omke-re is.

Miképpen lehetett folyó hó 15 én a Gömböst dicsőítő vezércikket lehozni?

Akkor, midőn pár évvel ezelőtt az ugynevezett keresztény kurzus idején és utána ismétellen hallottam szerkesztő kartársam éles véleményét Gömbösről és akkor, midőn és is, bárki is, ha zsidóval találkoztam, Gömbösről szólva, mint a legnagyobb antiszemita minden zsidó csak fogcsikorgatva tudott beszélni?

Most nem tudom ki változott s ki fog lemondani?

Gömbös, szerkesztőtársam, avagy a bajai Omke vezetősége?

Mert hogy mindhárom egy tálba nem férnek az biztos?

Bátorítsul megsughatom, hogy Gömbös kinevezése után más hasonló változások is fognak következni.

Kérdezem az urakat, akkor is az én munkatársamat fogják támadni? Igazán. Kivárcsi vagyok.

Boróczy Kálmán dr.

— Kerékpárverseny. Folyó hó 20-án, délután 2 órakor, vasárnap a Római Katolikus Legényegylet Lovente kerékpáros szakosztálya 50 km. távon propaganda kerékpárosversenyt rendez. Ugy egyesületi tagok, mint egyesületen kívüliek is indulhatnak. Nevezési díj személyenként 50 fillér. Indulás délután 2 óra-

kor a bajai járásbíró 1 km. kövőtől Hajós felé vezető úton a 25 km. közig és vissza.

— Járványok a megyében. A vármegyei főorvos jelentése szerint október első felében a vármegyében a következő járványos megbetegedések fordultak elő: hasiagyamáz 39, vörheny 8 és számarhuu: megbetegedés 4 esetben történt. Tuberkolózisban megbetegedett 6, meghalt 4 beteg.

„Reformátói hét”

Baján.

A bajai két protestáns egyház, mint a múltban, úgy a folyó évben is közös „Reformátói hetet” tart délután 6 órakor kezdődő istentiszteletek keretében, mindkét egyház hívei számára együttesen, még pedig a következő, váltakozó sorrendben: Október hó 21. (hátfel) Evang. templomban. Prédikál Sebestyén S. református lelkész „Egyetemes lelki sóvárgás” címen.

Október hó 22. (kedd): Ref. templomban, préd. Kemény G. ev. lelk. — „A hívők fegyverzeté” címen.

Október hó 23. (szerda): Evang. templomban, — préd. Sebestyén S. — „Az igaz keresztény élet” címen.

Október hó 24. (csütörtök): Ref. templomban, — préd. Kemény G. — „Az egységéről” címen.

Október hó 25. (péntek): Evang. templomban, — préd. Sebestyén S. — „A világyőző hit” címen.

Október hó 26. (szombat): Ref. templomban, — préd. Kemény G. — „A szeretet himnusza” címen.

Tekintettel arra, hogy szombaton már Baján lesznek a „Hit és Szolgálat” ref. egyesülés által vasárnapon rendezendő (okt. 27.) ünnepség lelkész előadói, így nincs kizárva, hogy a szombat esti igehirdetést azok egyike végzi. Ez esetben Kemény G. lelkész szombati igehirdetése, az említett címen, csak nagyon rövid időt fog igénybe venni.

A reformáció emlékűnnepével kapcsolatos ünnepi istentisztelet, úgy az evangélikus, mint a református templomban október 31-én, d. e. 10 órakor kezdődik mindkét helyen Urvaszorosztással egybekötve.

Porosz dió I. (Emma) kocsz házhoz szállítva

7.80 P

SCHÖN ÉS BAJAI Haynald-utca 13. szám. Telefonszám: 26.

szép, izléses és jó **BUTOROK** legolcsóbban beszerezhető

SZABÓ FERENC butoráruházában Kossuth Lajos utca 11.

Telefon: 240. — GYÁRÜZEM: Barcs-utca 4. — Telefon: 240.

A bajai tanítóképző tanulmányi kirándulása

Szórakozásaink.

Eddigi beszámolóink csak komoly tanulmányokról adtak számot, pedig részünk volt szórakozásokban is, nemcsak nagyobbrendű műélvezetekben. Nehéz, komoly tanulmányok után a lelket szárnyalásra ragadó, a színes képzeletet foglalkoztató látványosságokat, előadásokat élvezték végig.

Első nap mindjárt a Képzőművészeti társulat őszi kiállítását szemlélítettük meg, egyszerre annyi művészeti hatást szerezve amennyit vidéki igen szerény körülményeink között éveken át nem nyerhetünk. — Különösen sokszor volt módunkban színházakat látogatni. 10 óra délután zsufolásig megtöltötte a pesti diák-sereg a Városi színház nézőterét. Rákosi Viktor és Beöthy László 1848-as években lejátszódó gyönyörű színművét játszották. Az aranylakodalmat. Hazafias érzéseinket erősítő, lelkesítő hatások áradatát idézték elő a színpadon lefolyó 48-as események és erős elhatározásokat létesítettek bennünk, hogy dolgozzunk és dolgozhassunk a magyar hazá érdekében.

A Nemzeti színházban megnéztük Kacsó Pongrác Jánosvitézét. A páratlan művészeti tehetséggel alakított szerepek, a fényes dekoráció kitűnhetetlen nyomot hagytak lelkünkben. — Az Operában láttuk Hubay Jenő Karenina Annáját. Ez este volt legkimagaslóbb művészeti eseményünk egész eddigi életünkben. A tündérfényben ragyogó nagyszerű épület, az elegáns közönség, a színpad gyönyörű képei feledhetetlen látványt nyújtottak, a 100 tagú zenekar monumentális akkordjai, a szereplők tüneményes éneke mind-mind

soha nem élvezett szépségek voltak számunkra.

Székesfehérvár.

Vasárnap, 13 óra délelőtt 10 óra kor érkezünk a pályaudvarra, hol dr. Szinkovics tanár és társai meleg üdvözléssel fogadtak bennünket. Az őszi koronázó város multja és jelene egyaránt megragadta lelkünket. — Első utunk, az Árpádok idejében épült Szent István templomhoz vezetett. Régi, értékes freskói hirdetik az Árpádok korabeli kultúrát, valamint drága kincsei is a templom gazdagsága mellett tanuskodnak. Egy-két lépésre van tőle a Szent István idejében épült Szent Anna kápolna, mely a mai napig is szilárd, gyönyörű épület. E templom környékén levő barakk díszítését, régi házak u.m. a Város-háza betekintést nyújt a város óskulturájába. Emeli a város szépségét, a barátok temploma, a hatalmas barokk stílu püspöki palota a püspökkúttal. — Ujjonnan megnyílt muzeumában sok a környéken talált őskori, római és az újabb korból való lelet. Megragadta figyelmünket a P.ohászka-terem, mely tele volt képpel, műemlékkel. — Megnéztük a ciszterciák hatalmas templomát, bámulatra kelte bennünket a stukkó díszítéses folyosó és a sekrestye tatorzata. Ez a butorzat mind kézi faragvány. Egy páter és két fráter 11 évig dolgozott a butorzonon. — Majd a szeminárium templomába mentünk, ahol egy bámulatos freskó ragadta meg figyelmünket: a keresztben függő szenvedő Krisztus képe. Krisztus fájdalmas, szivettépő tekintete bármely oldaláról szemlélve a képet, a szemlélőre szegződik. Mepertich

híres képe.

Délután a M. Kir. Téli Gazdasági iskolát néztük meg. Az oktatás a négy téli hónapban folyik és nyitva áll minden kisgazda fia előtt. Szép, modernül berendezett intézet, a fűrdőszobától a rádióig mindent megtalálunk itt. Az intézet igazgatója meleg szeretettel fogadott és kalauzolt bennünket, kinek szivességét egy két magyar dallal honoráltuk.

Székesfehérvárott őrzik Szent István első magyar királyunk koponyáját, valamint Szent Gallért csontvázából egy részt. Itt van eltemelve a város büszkesége, P.ohászka

Ottokár is.

Jójj el hozzánk Szent István szelleme, vagy küldj csak egy fohászt a magyarok Istenéhez, mert várva várjuk közbenjárásodat Trianont gyászoló, szenvedő magyarjaid. — Így múlt el a kirándulás utolsó napja.

Tele vagyunk gondolattal, eszmével, ideával, akarással, melyet nem sokára átültetünk a kicsiny magyar színekbe, mert a Kárpátok, az Adria, a három bér és a négy folyam között akarunk élni, ahogyan Szent István és őseink részünkre öröklül hagyták.

Nemes János

V. é. t. n.

Négyszer új találmányt jelentettek be az idén a szabadalmi hivatalban

Egy napszamos mozgójárdát talált fel. — Önműködő köpöcsésze, kinalógép, biztosítás autók ellopása ellen, önkihallgató számológép, hullámszekér.

A magyar szabadalmi hivatalhoz nagy tömegben jelentik be minden esztendőben a találmányokat szabadalmazás végett, ami arra vall, hogy a magyar közönség szeretettel foglalkozik találmányokkal és ért is hozzá. Ebben az esztendőben több mint négyezer találmányt jelentettek be. A hivatal gondosan átvizsgálja a beérkezett bejelentéseket és csak azoknak a szabadalmaztatását javasolja, amelyek tényleg jelentőséggel bírnak és újak. Természetes, hogy a bejelentések között akadnak félművelt emberek és zagyva elgondolások is. A beérkezett négyezer bejelentés közül 1800-at szabadalmaztak ezideig. A már szabadalmazott találmányok között érdekes Daróczy

Károly nyugalmazott bírósági irodatiszt találmánya, a gázömlést önműködően jelző készülék, Biró Lajos szabómester zsebórábiztosító készüléket talált fel, az adagoló fogvájótartót az Angolpark részvénytársaság jelentette be szabadalmazásra. Sisa Sándor szikszói asztalos egy önműködő köpöcsészt talált fel. Ez mulatságosan hangzik, de fontos jelentősége van a tuberkulotikus fertőzés szempontjából, mert a találmány lényege az, hogy a köpöcsésze használat után automatikusan záródik és így a bacillusok nem fertőzik meg a levegőt. Erdekes Wahi Miklós festőművész találmánya a világító léggömb, mely reklámcélokra alkalmas, továbbá Mészáros

U—R—A—N—I—A

Okt. 19. szombaton d.u. 6, este fél 9 órakor. Okt. 20. vasárnap d.u. fél 4, 6, este fél 9 órakor

2 Az Universal filmgyár világfilmje **HARRIT BEECHER STOWE** 2
NAPIG felejthetetlen regénye filmen NAPIG

TAMÁS BÁTYA
KUNYHÓJA

filmregény 14 fejezetben. Főszerepben: George Siegmán és 12 néger fiú.
Tekintettel a film nagy méreteire, kísérő filmje csak egy **hiradó**, amiért pontos megjelenést kérünk.

C—O—R—S—O

Okt. 19. szombaton d.u. 6. este fél 9 órakor. Okt. 20. vasárnap d.u. fél 4, 6, este fél 9 órakor.

A jelenkor legszebb hazafias mozi-székessége

**HA MEGFUJJÁK
A TROMBITÁT**

énekes, táncos, hazafias mozi-székessége 4 film és 4 színpadi felvonásban.
SZEMÉLYESEN FELLÉPNEK: SZEMÉLYESEN FELLÉPNEK:
**Csapó Ildikó, Szenczy Mária, Mihó László,
Repkai Béla és Szántó János**

Ezt a filmszékességet mindenkinek meg kell nézni. Rendes helyárak.

Erzsébet Királyné Szálló

Budapest, IV. Egyetem utca 5.
(A Belváros központjában).

60 éve a fővárosi és vidéki uri középosztály találkozó helye. 100 modern kényelmes szoba. Az **Étterem és Kávéházban** cigányzene. Az **Erzsébet-pince** a főváros legszebb sörözője. **Polgári árak!**

Szabó Imre tulajdonos.

Ferenc Ksod nyugdíjas találmánya, a villamosvilágítást automatikusan bekapcsoló ébresztőóra, ami arra szolgál, hogy az ébresztőóra által felébresztett álmos ember ne aludjék el újra a sötétben, hanem a villany éles fénye ébren tartsa. Csátár Aladár tanár önkiváló számológépet szerkesztett. Bischoff János Keresztély kínáló gépet szerkesztett, amely a kirakatokban alkalmazható és hangos szóval figyelmezteti a nézőket a közönséget az egyes árukra. Schuster Márton és Thimon Tibald szaktanárok érdekes hullámszekérre kértek szabadalmat, A szerkezet feltűnő reklám-célokra alkalmas. Kellermann Bernát elektrótechnikus szelemes szerkezetű elektromos távolbafigyelő berendezést konstruált, önműködő készülékkel,

ami nagy üzemek betörés elleni biztosítására szolgál. Krause és Montz berlini mérnökök autólépés elleni biztosítás alkalmas szerkezetet készítettek, aminek az autótulajdonosok látják majd hasznát. Nagyon érdekes találmány, amelyet Tóth József egyszerű napszámos eszelt ki, Mozgó-járdaszertű személyszállító szerkezetnek nevezi találmányát, amely forgalmas utvonalakon a vidéken pótolná a villamos vagy más közlekedési eszköz hiányát. A sineken mozgó kis kocsikban függő, illetve lengő ülései nem rögzítettek, hanem hintaszerűen mozognak. Az ilyen kocsik előállítására kevésbé kerül és így az egész szerkezet könnyen megvalósítható.

Egy félev alatt 27 millió dollár értékű mezőgazdasági gépet importált Kanada az Egyesült Államokból

A kanadai mezőgazdaság szinte hihetetlen haladásának titka az utolsó 10 évben a géphasználat rohamos terjedésével indokolható. A traktor-szántás lehetővé tette hatalmas és új területeknek a felhasználását a buzatermelésre, az aratócséplőgépek bevezetése pedig a termésbetakarítást gyorsította meg hihetetlen mértékben. Ennek nemcsak az a nagy jelentősége, hogy a fagyok és esőzések beállta előtt raktásakba kerül a termés, hanem a lassú és téli cséplés ezer veszedelmétől, kellemetlenségétől is megóvják a farmereket.

Hogy milyen óriási mértékben terjed ezekben a gépeknek használata, mutatja, hogy a folyó év első felében Kanada az Egyesült Álla-

mokból 13.123 traktort, 1264 aratócséplőgépet 1.9 millió dollár értékben importált. Összesen pedig az Egyesült Államokból a folyó év első felében 27.4 millió dollár értékű mezőgazdasági gépet importált Kanada. Az utolsó 10 évben pedig a 3 priritartomány traktorimportja 70.735 darabot tett ki, amelyből 17.640 darab esik a múlt esztendőre. A traktorok aratócséplőgépek használata lényegesen olcsóbbítja a kanadai farmerek termelési költségeit, ami viszont a kanadai buza versenyképességét emeli a világpiacon.

Hasonlóan nagy mértékben terjed a traktorok és aratócséplőgépek használata Argentínában is.

Kivándorlási láz Bácsodrog megyében

Napról-napra érkezik lapunk szerkesztőségébe a hír, hogy Baján, de különösen a megyében nagy kivándorlási láz van. Sokan készülnek kivándorolni Argentínába, ahol tudvalevőleg a jövő hónap végén kezdődik az aratás. Az Argentínába kivándorolni szándékozók részére a napokban közöltük azt a figyelmeztető hírt, hogy a magyar munkások kiszállítását az ártalmas éghajlati viszonyok és a rossz gazdasági helyzet miatt beszüntették.

A megyében jelentkező nagy kivándorlási láznak indító okai tagadatlanul az országosan rossz gazda-

sági viszonyokban keresendők, azonban óvintjük a kivándorolni szándékozót a netalán munkában levő kivándorlási ügynököktől, akinek mesébe illő ígéretei sok-sok magyar munkásnak és családjának tették tönkre egzisztenciáját.

A kivándorlók figyelmébe ajánjuk a Katolikus Asszonyok Országos szövetségét (Budapest VIII. Mária u. f.) amely a külföldi vasuti missziókkal összeköttetést tart fenn. Az Országos Szövetség legkisebb kiadás nélkül megbizható felvilágosítást nyújt az érdeklődőknek az összes külföldi országok és főként az Egyesült Államok és

Maga alatt vágja a fát

aki külföldi árut vásárol.
Ha pénzünk idegenbe vándorol: gazdasági helyzetünk romlik.
STANDARD-RÁDIO A VEZETŐ MAGYAR VILÁGMARKA.
Követelje rádiókereskedőjétől kifejezetten a Standard-Rádiógyártmányokat
4 csöves, 8 csöves, 4 csöves házi készületek, Anódpótló.
"Conus" hangszóró, Fejhallgató,
Gyártja: Standard Villamosági R. T. Ujpest 4.

Kanadára vonatkozólag. Az Országos Szövetség összekötetést tart fenn az összes külföldi kikötőkben és vasuti állomásokon működő vasuti missziókkal, amelyek magyar tolmácsról is gondoskodnak és minden anyagi érdek nélkül szerető anyai gondosságai vigyáznak az átutazókra, jó tanácsokkal látják el és előre értesítik az utban eső vasuti missziót, amely testvéri szeretettel várja a kivándorlókat és megóvják őket a reájuk leselkedő kizsákmányolóktól. Az Országos Szövetség missziós titkárnője, aki most jött haza az Egyesült Államokból, igen jó összekötetéseket szerzett minden nagyobb hajó és vasuti állomáson. Ha több családról van szó, a hatóság meghívására a követség költségén felkeresi a családokat készséggel ad ingyen felvilágosítást Kanadára nézve is.

Érdemes tájékoztatást nyerhet minden kivándorolni szándékozó a Kanadai Magyar ujság egyik cikkéből amelyben az amerikai magyarok gazdasági helyzetéről számol be. A cikk a következőket tartalmazza: "Torontóba senkise jöjjön, a munkanélküliek száma már most annyi, mint tavaly télen volt, magyar honfitársaink, akik se az angol nyelvet nem bírják, sőt nagyrésztük az ipari munkásokkal szaktudásban sem vehetik fel a versenyt és így egyenesen az éhhalálnak néznek elébe. Rengeteg sok idegen jött máris a városba az Egyesült Államokból, mert a határmenti városokban is nagy munkanélküliség van. Példának okáért fel-említhetjük, hogy az Employemet

Office 9 üres állást hirdetett és 400-an jelentkeztek reá, egymást ölve." Tehát Kanadában sem rózsás a helyzet.

A bajai kir. bíróság mint tkvi. hatóság
9780/929 tkvi szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Magyar Általános Takarékpénztár r.t. végrehajtónak Trenesányi Istvánné szül. Garai Ágnes végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 790 P. tőkekövetelés és járulékal behajtása végett a bajai kir. járásbíróság területén levő, Baja thff. városban fekvő s a bajai 5539 számú betétben A, 7. 2 sorszám 4518/3 házszámú 173 négyszögöl területű kert 2000 pengő kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1929. évi november hó 16. napján d. u. 3 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében Mátyás kir. tér 4 sz. 20 ajtó fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok kiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek b. átnapentul a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 43. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kikiáltástól letenni, hogy a bánatpénznek elegendes bírói letéte helyezésétől kiállított és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t. c. 147., 150., 170. §§.; 1908. XL. t. c. 21. §.)

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért és ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908. XLI. 25. §.)

Baja, 1929. augusztus hó 9. napján.

Pogonyi sk. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelűl: Timpaauer kiadó

Selyemharisnyában
karcsu lesz
a lába

Hépviselet: Hány Fivérek, Budapest VII. Széchenyi u. 28/a

H I R E K.

— **Uj doktor.** Surányi Istvánt, városunk szülöttét, aki egy ideig lapunk helyettes szerkesztője volt, a mai napon a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem jogi karán doktorrá avatták. Surányi István a bajai cisztercita főgimnáziumban 1924—26 ik évben jeles érettségi bizonyítványt nyert s most osztálytársai közül elsőnek avatták fel doktorrá.

— **Vasá napi áramszünet.** A Városi Gáz és Villamosüzemek igazgatósága értesíti a város áramfogyasztó közönségét, hogy a távvezetéseken és a városi hálózaton még szükséges javítási és fennartási munkálatoknak lehető befejezése céljából az áramszolgáltatás s. hó 20-án vasárnap 8 órától előreláthatólag 13 óráig szünetelni fog.

— **Öt világrész viaszhangzik a dicsőretől,** mellyel az Aspirin-tablettáknak adóznak. A 33 év óta mindig ismétlődő eredmények igazolják, hogy az Aspirin-tabletták a leghatározottabb szer mindennemű hűlés, járvány, reuma, csusz, zsába, azonkívül fej- és fogfájások ellen, anélkül, hogy a szívre káros hatással volnának. Könnyen elképzelhető, hogy ilyen kitűnő szer állandó utánszának van kitéve. Úgyteljen azért az eredeti csomagolásra a „Bayerkeresztet”, mert hamisítványok gyakran hatástalanok, sőt sokszor károsak.

— **Akiknek szívműködése rendtlen,** erőlködés nélkül ugy érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorra megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Szívszabhorvások megálapították, hogy a Ferenc József viz súlyos billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Ferenc József keserűviz gyógyszer-tárakba, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Az 1929. szeptember 29-én** lefutott nürburgringi hosszútávú versenyen, melyet Kompresszor nélküli turekocik részére rendeztek, 5 Mercedes Benz autó vett részt, melyek mind hibapont nélkül, kitűnő idővel futottak be a célba és team tiszteltdijon kívül elismerő oklevelet, valamint nagy ADAC aranyérmét nyert azonkívül a vezetők is kitűnő aranyéremmel lettek kitüntetve. Megjegyzendő, hogy a versenyen résztvett Mercedes-Benz ek rendez szériakocik

— **Az öntudatos és művelt keresztény magyar csak kereszténylapot olvas, sajtóját pártolja, terjeszt és tudósítja.**

Szerkesztői üzenetek.

— **B. Sándor,** versa hangulatos. Sajnos azonban lapunk terjedelme miatt nem közölhetünk ilyen hosszú verset.

A bajai osztály vasárnapi programja

Baja: Posztógyári pálya: Bajai Posztógyár—Simontornyai BTC.

3 órakor Patak utcai pálya: Bajai SE—Szekszárdi Turul.

Negyed 2 órakor előmérkőzés: Mázasszászvár—Bajai Butorgyár.

Szekszárd: Barátságos mérkőzés a Bajai MTE és Szekszárdi Törekvés között.

Mohács: MTE—Bonyhádi Cipőgyár.

Bajának vasárnapra igen mozgalmas program jut. Mindkét mérkőzés fontos a vendégcsapatoknak, még fontosabb azo ban a bajai csapatok számára mindkét pont megszerzése. Ha az SBTC vagy a Sz. Turul pontokat vagy pontot veszít Baján, teljesen nyitná teszi a második hely kérdését, egyben pedig végleg lemondhat a bajnoki reményekről. Hasonló a bajai csapatok helyzete. Ha a BSE és BPSK győztesen hagyja el a pályát mindkettő jogos aspiránsa lesz a második helynek.

Eöntelének esetében pedig a Bicsalmási SE lesz a vezető harmadik. Ha az SBTC győz pillanat-

nyilag a bajnokság élére kerül.

Két olyan mérkőzés kerül elődöntésre amelynél a papíroformát és még kevésbé a legutóbbi eredményeket lehet figyelembe venni. Mert pl. a Sz. Turul hatalmas gólaránnyal verte a BMSE-t, mely a BSE-re vert vasárnap. Nefelleges volna azonban ennek alapján a Sz. Turul favoritnak kiküldeni. De nem lehet a Turul vasárnapi vereségét sem alakul venni. A küzdelem teljesen nyitott. Döntetlenre van kilátás.

A posztógyári pályán elődöntésre kerülő mérkőzés a Simontornyai BTC javára billenhet a mérleg. Az utazástól fáradt és a tartalékos csapatot azonban könnyen meglepetés is érheti, ha elbizakodottan kezdi a játékot. Minimális SBTC győzelmet tippelünk.

Szekszárdon a BMTE játszik barátságos mérkőzést. Döntetlen eredmény valószínű.

Mohácson az MTE harmadik mérkőzést játsza. Döntetlen esetleg a hazai csapat minimális győzelme várható.

MOZGÓSZÍNHÁZAK MŰSORA.

— **Harriet Beecher Stowe:** világhírű regénye „Tamás bátya kunyhója” filmen szombaton és vasárnap az Urániában.

— **Az ideális emberszeretet** ragyogó híműtusa a „Tamás bátya kunyhója” 16 fejezetes filmremek szombaton és vasárnap az Urániában.

— **A bibliai megbocsátás** zsolttára, a szív apothecisa a „Tamás bátya kunyhója.” Szombaton és vasárnap az Urániában.

— **Illyuságunk legkedvesebb emlékei** elevenednek meg a „Tamás bátya kunyhója” film áán szombaton és vasárnap az Urániában.

— **Ha Magyarország régi határait** akarod vissza, nézd meg a „Ha megfujják a trombitát” a Corsó mozgószínházban október 19-én és 20-án.

— **Ha a revíziós gondolat** magyar lelkedet még nem hatotta át, nézd meg „Ha megfujják a trombitát” a Corso mozgószínházban október hó 19-én és 20-án.

Minden bajnok kuforrása Trianon. Ne csüggedj! Erre tanít a „Ha megfujják a trombitát” október 19-én és 20-án a Corsó mozgószínházban.

— **Szenecy Mária, Csapó Ildikó Mihó László, Repkay Béla és Szántó János** kiváló fővárosi színművészek személyesen viszik diadóra a „Ha megfujják a trombitát” a Corsó mozgószínházban október 19-én és 20-án.

Gyümölcsfák

eladását

— **KIÜLTETÉSRE**

megkezdte a **LIVODAI**

„**FLÓRA**” **KERTÉSZET**

folyó hó 20-tól. **Bokor és futó**

RÓZSÁK,

fenyők, Thuják, szegély

buxusok stb a legolcsóbb

áron.

— **Fajták azonosságáért**

felelek. Rendelés: **eszközölhető**

Baján, Tóth Kálmán utca

két vasuti sínpár között a telepen

Csepregi Márton,

ny. áll. tanpzt. kertésznel.

BRÁZAY háziszappan
az asszonyok öröme,
kapható mindenütt:

Nem adományt vár

a magyar ipar, amikor megkéri,
hogy magyar árut szerezzen be:

Értéket ad.

Külföldön mindenütt megbecsülést
szerez

A magyar

névnek a

Tungsram báriumcső,

melynek legapróbb alkatrésze is
magyar ember szellemi terméke,
magyar ember munkája.

Rádiókészülék: csak ezzel lehet

Tökéletes.

Rádió.

Vasárnap.

- 9 Ujsághírek, kozmetika.
 10 Egyházi zene és szentbeszéd.
 11.15 Unitárius istentisztelet.
 12.25 Időjelzés, időjárásjelentés.
 Majd Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye.
 3.30 A hasznos madarak téli etetése.
 4 Rádió Szabad Egyetem.
 Utána Időjelzés, időjárásjelentés.
 5.15 ASzékesfővárosi Zenekar hangversenye.
 7 Gramofonhangverseny.
 7.40 Sport és löversenyeredmények
 7.50 Előadás a Studióból.
 Utána kb.
 9.50 Időjelzés, időjárásjelentés,
 Majd Cigányzene (Magyar I.)

Helfő.

- 9.15 Gramofonhangverseny.
 9.30 Hírek.
 11.10 Vizállásjelentés.
 12 Harangszó, időjárásjelentés.
 12.05 Cigányzene. (Sovanka N)
 1 Időjelzés, időjárás- és vizállás-jelentés.
 2.30 Hírek élelmiszerek.
 3 Piaci árak.
 3.45 Képvitel.
 4.20 Asszonyok tanácsadója.
 4.45 Időjelzés, időjárás és vizállás-jelentés, hírek.
 5 Tót-magyar nyelvoktatás.
 5.30 A múlt és jelen.
 6.45 Német nyelvoktatás.
 7.15 Sebők Stefán hangversenye.
 7.50 A Soproni Zenegyesület tört.
 Utána kb.
 10.20 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek
 Majd Bachmann jazz-band.

Laptulajdonos: Uj Élet nyomda r. t.
 Palánk kiadó és kiadóhivatal vezető
 DR. BORÓCZY KÁLMÁN.

Apró hirdetések.

Háztartás összes teendőiben jár
 tas magános nő kitűnő bizonyítvá-
 nyokkal uti családban alkalmazást
 keres. Értekezhetni Baján Zrínyi
 Miklós ucca 74 sz. alatt.

Kettő és három szobás lakás no-
 vemter 1 re kiadó Rókus utca 39 sz.
 Egy modern új nagy ebédő sűr-
 gősen eladó Rókus utca 39 szám.

Ejeli szolgálatot tart

reggel fél 8 óráig és vasárnap
 délután nyitva
 október 14-től október 28-ig.
 Levasy Ödön
 dr. Geiringer János

Fehérnemű és harisnya
 stoppolás, varrás és himzés

SINGER VARRÓGÉPPEL

SINGER FÜKÜZLET MINDENÜTT
 SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Baja, Erzsébet kir. né utca 10.

MOHACSON

a fúton egy nagyobb kétkörzetes

saroküzlet

hozzá a három helyiséggel (jelen-
 leg virágkötészet, női szabó és ka-
 lapüzlet) 1930 február elsejére kiadó.
 BUTORKERESKEDÉSNEK vagy ha-
 sonló üzletnek is alkalmas. Bővebbet
 BALOGH PÁL tiszteke s kedőnél
 MOHACSON.

XXIII.
 MAGYAR OSZTÁLY
 KIRÁLYI SORSJÁTÉK

84 000 sorsjegy, 42.000 nyeremény. Leg-
 nagyobb nyeremény szerzésés esetben

500.000

azaz egy félmillió pengő
 jutalom és nyeremények:

300.000	400.000	10 000
200.000	300 000	5 000
100.000	200 000	4.000
50 000	15 000	3.000

stb., stb., összesen 7.722.000 pengő,
 készpénzben 84.000 sorsjegy közül
 42.000 tehát

minden második sorsjegy kihuzatik
 Az első osztály huzása már
1929 okt. 26.- és 29-én
 A sorsjegyek hivatalos árai:

Egész	Fél	Negyed	Nyelvad
24 P	12 P	6 P	3 P

— Szülők figyelmébe. Az Uj Élet
 R.T. üzlethelyiségét áthelyezte Zichy
 Bódog tér 8. szám alá az Uránia
 mozgó mellé. Ez alkalommal dusan
 felszerelte raktárát mindennemű isko-
 lai cikkekkel iskolakönyvek és más
 írószerekkel az összes iskolák és iro-
 dák részére. Kérjük a n. é. közön-
 séget, sziveskedjék saját érdekében
 vállalatunk üzletét felkeresni, hogy
 meggyőződjenek róla.

SZÖRME ÁRU

raktáramat téli időnyre dusan felszereltem
 és szörmebundák 150 pengőtől felfelé
 mérték után kaphatók.

Elvállalok minden szörmebunda át-
 alakítást és javítást igen jutányos áron.
Holzer szücs

Erzsébet kir. né ut 24

K-A-L-O-R

a kályhák királya. Szén és kox tüzelésre
 használható. Kiválóan alkalmas a

pécsi brikett eltüzelésére

Eiőnyösen **UTRY**-nál Erzsébet kir. 38.
 beszerezhető Telefon: 280. sz.

Csapófészek rendszer. Állami ellenőrzés.
Törzskönyvezetés.

Budapesti és Vidéki Fajbaromfi tenyésztők és Értékesítők
 Szövetkezete, Budapest Iroda I, Budakeszi ut 45 a tel:
 640-67, közp. telep II. Törökvesz dülő 6941 hr 83-as
 villamos Kadett iskolai megálló. 1500 drb. magashozamu
 Leghorn, Rhode island red és nemesített parlagi tojó.
 Azonnali szállításra ajánl impotátit 6 hónapos Leghorn
 kakast á P. 12. 4 hónapos Rhode kakast á P. 8. 11
 hónapos Rhode kakas á P. 26. Már most előjegyezhetők:
 Leghorn, Rhode és nemesített parlagi tenyész tojások,
 napos csibék és növendék á latok. Nalunk vásárolt tojást
 önköltségen keltetünk.

Quarzfény kezelés. Tagoknak kedvezményes
 árak.

Még nem Csodáalom, pedig egész
 tudja? Baja és környéke meg-
 győződésből mondja,

hogya a belvárosi
 plébániával szem- **Gondviselés**
 ben levő

temetkezési vállalat
legszebben, legolcsobban
 temet, szállit és exhumál.